

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

ČASOPIS OBCE LIPTOVSKÁ ŠTIAVNICA

ROČNÍK X, ČÍSLO 3

17. OKTÓBER 2008

NEPREDAJNÉ

Editoriál - Skúsme zavše nehundrať

Michaela Uhrinová

Milí čitatelia,

trúfmem si odhadnúť, že práve teraz pri čítaní TO I TO jedným očkom cez okno sledujete, čo sa deje na ulici. Sychravé počasie, dážď, a vy si sladíte čaj, alebo kávu v pohodlí vašej obývačky. Keď si k tomu ešte naladíte rádio, kde odpalujú prázdninové hity jeden za druhým, určite sa vám vybaví letné zážitky, spomienky zábavy, ktoré sú asi tie najkrajšie. Skôr narodeným to možno nič nehovorí, ale keď počujem „we can be better, love is the answer“ TU DU TU DU, tak som myslou v horúcom augustovom večeri s kamoškami pri kofole, tyčinkách a najlepších témach.

Niekomu môžu tieto „odrhovačky“ doliehať na rozum, ale verte mi, že nie je nič lepšie (aj v škole pred dejepisom) ako naladiť sa do letnej pohody. Práve preto má spolužiačka vždy v jednom vrecku prehrávač a v druhom slúchadlá.

Každý má určite aspoň jednu pieseň (nemusí byť letná), ktorá v ňom evokuje krásne zážitky a pocity, ktorými sa nechá unášať.

No nežijeme v spomienkach, ale v realite s miliónom povinností, ktoré máme stihnúť. Ak sa k tomu pridá ešte depresívne počasie, chuť „niečo“ robiť je ešte menšia. Môžete si zapnúť telenovelu, kde jedinou skutočnosťou od tvorcov je len to slnko v pozadí. Alebo skočte k susede a rozoberte najnovšie klebety, ktoré ste počuli na ceste z kostola. Na začiatku dediny niekto spadne z bicykla a na vyšnom konci budete počuť o dvoch sanitkách. Teraz sa nechceme nikoho dotknúť, nebodaj ho uraziť, ale nie-

ktoré „tetušky“ fungujú ako rádio EXPRES – „... vždy čerstvé informácie.“ Štiavnica má skutočne výborné základy a predpoklady pre fungovanie bulvárneho magazínu Nová Štiavnica, ktorý by bezpochyby konkuroval aj tým najčítanejším. Energia, ktorá je vynakladaná na šírenie informácií by mohla po transformácii vykurovať aj celú dedinu. Ale nikto nie je dokonalý. Dnes je trendom, že nie sme s ničím spokojní, sťažujeme sa a hundreme, nič nám nie je dosť dobré. K tomu si dovoľím ešte jeden postreh. My, mládež štiavnická, sa pripravujeme na birmovku. Na prvej náuke nám naša animátorka Veronika rozprávala pekný a zároveň poučný príbeh. Hovoril o malej rybe, ktorá plávala vo vode a chcela byť v oceáne. Nevedomila si, že to čo hľadá, má pod nosom. Tak sa často správame aj my. Skúsme zavše nehundrať a tešiť sa aj z maličkostí, lebo až vtedy sa všetci budeme cítiť dobre. ■

Zo zasadnutí OZ

Dňa 15.7.2008 sa konalo zasadnutie OZ obce Liptovská Štiavnica.

K bodu 1- 3: Zasadanie obecného zastupiteľstva otvoril a viedol starosta obce, ktorý privítal prítomných a oboznámil ich s programom. Bola zvolená návrhová komisia, určený overovateľ a zapisovateľ zápisnice.

K bodu 4: Kontrolu uznesenia vykonala hlavná kontrolórka Ing. Elena Debnárová a konštatovala, že uznesenia boli splnené.

K bodu 5: V tomto bode starosta obce odovzdal slovo ekonómke úradu Miroslave Kačaljakovej, ktorá predložila návrh úpravy rozpočtu obce k 30.6.2008.

K bodu 6: V tomto bode ekonómka úradu

Miroslava Kačaljaková predložila plnenie rozpočtu obce k 30.6.2008. Obec mala k 30.6.2008 spolu na účtoch 3 742 730,01 Sk.

K bodu 7: V tomto bode starosta obce odovzdal slovo hlavnej kontrolórke Ing. Elene Debnárovej, ktorá predniesla správu auditora za rok 2007, ktorú poslanci OZ zobrali na vedomie.

K bodu 8: Hlavná kontrolórka predniesla stanovisko hlavného kontrolóra k plneniu príjmov k 30.5.2008

K bodu 9: V bode rôzne starosta obce informoval poslancov o :

- potrebe asfaltovania miestnej komunikácie ulica Pod dubami od súp. č. 223 Brani-

slav Muriň po súp. č. 208 Uhrina Albert – Vilček Marián podľa cenovej ponuky RILINE Ružomberok, vo výške 284 410 Sk. OZ schválilo asfaltovanie predmetnej komunikácie.

- Privítal Antóna Balalu, ktorý predložil žiadosť na vytvorenie Šachového oddielu pri TJ Družstevník Lipt. Štiavnica (hrá sa v novembri a decembri) s tým, že by sa vypracoval Dodatok č. 1 k Zmluve o dotácii pre TJ Družstevník Lipt. Štiavnica s navýšením dotácie vo výške 20 tis. Sk pre Šachový oddiel. Uznesenie OZ schválilo.

- Požiadavka SAD Ružomberok pre zastávku autobusu na Kľučinách na realizáciu

Pokračovanie - s. 2

Zo zasadnutí obecného zastupiteľstva

Pokračovanie zo s. 1

odstavnej plochy smer Ružomberok – stiahnutie ornice, vyspravenie drťou, uvalcovanie, opačný smer t. j. Lipt. Štiavnica nebude zrealizovaný, lebo nie je miesto na vybudovanie odstavnej plochy. Uznesenie OZ schválilo.

- Požiadavka PZ Salatín Lipt. Štiavnica na kúpu dvoch kusov plechových zastávok. Poslanci navrhli vyradenie a odpredaj dvoch kusov autobusových zastávok za cenu 500 Sk/kus pre PZ Salatín Lipt. Štiavnica.

- Návrh starostu obce na zakúpenie staršieho osobného automobilu pre obec Suzuki IGNIS v cene 220 tis. SK, poslanci OZ jednoznačne vyjadrili nesúhlas.

- Osvetlenie vstupu do obce: od Kľučín, po súp. č. 4 Ing. Tholt Vladimír, kábel vzduchom, alebo zakopať do zeme. T. č. je už kábel zakopaný v zemi. V prácach sa bude pokračovať postupne ďalej.

- Starosta obce Dušan Lauko predložil návrh VZN obce č.1/2008 o určení

A) výšky príspevku na činnosť školy a školského zariadenia, predmetom ktorého je určiť výšku mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosti školského klubu detí a výšku príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školskej jedálni. Návrh výšky mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosti školského klubu detí – 50,- Sk,

B) výšky príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školskej jedálni – stravníci od 6 -11 rokov obed 29 Sk, stravníci od 15 do 18/19 rokov obed 34 Sk. Režijné náklady pre cudzích stravníkov 44 Sk, pre dôchodcov 15 Sk s odôvodnením, že dôchodcovia patria do finančne slabšej skupiny obyvateľstva.

K bodu 10: Návrh na uznesenie predniesol predseda návrhovej komisie RNDr. Dušan Dírer.

Uznesenie bolo jednomyselne schválené.

K bodu 11: Starosta obce poďakoval prítomným za účasť a zasadanie OZ ukončil.

Ďalšie zasadnutie OZ sa konalo dňa 11.9.2008.

K bodu 1-3: Zasadanie obecného zastupiteľstva otvoril a viedol starosta obce, ktorý privítal prítomných a oboznámil ich s programom. Bola zvolená návrhová komisia, určený overovateľ a zapisovateľ zápisnice.

K bodu 4: Kontrolu uznesenia vykonala hlavná kontrolórka Ing. Elena Debnárová a konštatovala, že uznesenia boli splnené.

K bodu 5: V tomto bode starosta obce privítal zástupcov vlastníkov pozemkov na Novej ulici Ing. Annu Klimčíkovú, Ing. Vladimíra Lukača, Juraja Švoša, ktorí žiadajú, aby obec vypracovala geometrický plán na zakreslenie novovytvorenej miestnej komunikácie v zadnej

časti pozemkov súpisných čísiel 254, 256, 258, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 267, 269, 271, 273 na náklady obce a následne odkúpila 7 m z dĺžky v celkovej šírke z uvedených pozemkov v cene 20,- Sk/m² pre obec Liptovská Štiavnica. Poslanci vypočuli žiadosť, prezreli si konkrétne na mape položené miestnej komunikácie, prejednali požiadavku občanov a následne na to ju schválili.

K bodu 6: V tomto bode starosta odovzdal slovo riaditeľke ZŠ Mgr. Márii Grafovej, ktorá informovala poslancov o novom školskom zákone, o počte vyučovacích hodín jednotlivých pedagogických pracovníkov. V školskom roku 2008/2009 je v našej škole 45 detí. Ďalej informovala o úprave štvrtej učebne dokončenej v schválených nákladoch, o zakúpení umývačky riadu, nerezového drezu a nerezového stojanu pod drez do školskej jedálne.

Pokračovanie - s. 3

Odkanalizovanie Novej ulice

Týchto pár riadkov chcem venovať problematike odkanalizovania Novej ulice. Ako všetci dobre vieme súčasný stav je taký, že 100% rodinných domov Novej ulice je pripojených na kanalizáciu, ktorá končí septikom a odtiaľ pokračuje výtokom do miestneho potoka. Keď sa toto dielo budovalo t. j. v 70-tych rokoch minulého storočia bol to určitým spôsobom nadštandard občianskej vybavenosti a celé dielo slúži pomaly 40 rokov k spokojnosti občanov bývajúcich na Novej ulici. Doba však ide dopredu, čoraz viac sa zaoberáme ochranou životného prostredia, preto každý súdny človek musí uznať, že toto dielo t. j. stará kanalizácia nespĺňa požiadavky dnešnej doby.

Obec sa preto už v minulosti

rozhodla požiadať o získanie finančných prostriedkov na vybudovanie kanalizačného zberača, ktorý by bol napojený na centrálnu ČOV Hrboltová. Po viacerých pokusoch obec tohto roku získala finančnú dotáciu vo výške 4,8 milióna Sk, a tým pádom mohla začať budovať prvú časť kanalizačného zberača. Začiatok napojenia bol v bode - odbočka z Hlavnej ulice na poľnohospodársky dvor Liptovská Štiavnica pokračovalo sa prístupovou komunikáciou v areáli poľnohospodárskeho dvora, ďalej prelukou a toho času sa nová kanalizácia buduje medzi rodinnými domami v spodnej časti Novej ulice. Z pridelených finančných prostriedkov by sa malo vybudovať ešte cca 100 m. Obec samozrejme bude vyvíjať snahu získať ďalšie finančné prostriedky a pokračovať v odkanalizovaní až po rodinný dom Ing. Jána Belku st.. Tu Vás chcem vážení spo-

luobčania poprosiť o trpezlivosť a zhovievavosť pri ďalšej realizácii výstavby kanalizácie v obytnej zóne. Kanalizácia bude pokračovať pomedzi zastavané územie Novej ulice a uložená bude tam, „kde nám to vydá“ (musíme sa zmestiť medzi jestvujúcu kanalizačnú, vodovodnú sieť, plynové potrubie a telefónny kábel). Toto všetko bude obťažné a navyiac, každý rodinný dom dostane na hranicu pozemku aj novú kanalizačnú odbočku. Po úplnom novom odkanalizovaní Novej ulice (čo však záleží od získania ďalších finančných prostriedkov) bude z pôvodnej cesty len prašná cesta. Obec sa bude musieť vážne zamýšľať nad vysprávkou a následným zaasfaltovaním. Tu vzniká ďalší problém, väčšina domov stojacich na Novej ulici bola postavená v 70-tych a 80-tych rokoch a v tých istých rokoch boli napojené aj na vodovodnú sieť. Vodovodné prípojky k jed-

notlivým rodinným domom sú staré 30, 40, ba aj viac rokov a sú značne skorodované. **Tu na tomto mieste Vás ako majiteľov chcem vyzvať, aby ste pri realizácii kanalizácie zvažovali aj výmenu vodovodného potrubia – prípojky. Viem, že to nie je lacná záležitosť (prípojku si hradí vlastník nehnuteľnosti), ale musíte chápať aj druhú stranu veci, ak obec získa finančné prostriedky na asfaltovanie, nedovolí rozkopávku novej komunikácie.** Mnohí z Vás si povedia, že to nie je ešte aktuálne a majú na to ešte veľa času. Môže sa však stať, že obci sa pošťastí získať finančné prostriedky na výstavbu kanalizácie a problém je na svete. Tieto moje slová neberte ako strašenie, ale berte to ako prosbu starostu, aby sme neničili niečo čo by sme ničť nemali.

Za porozumenie ďakujem.

Dušan Lauko, starosta obce

Zo zasadnutí obecného zastupiteľstva

Dokončenie - s. 2

K bodu 7: V tomto bode starosta obce predložil poslancom OZ návrh VZN obce č. 2/2008 o číslovaní stavieb a označovaní ulíc a iných verejných priestranstiev. Starosta obce predložil žiadosť zástupcov vlastníkov nehnuteľnosti na ulici s navrhnutým názvom Pri močiari, aby sa táto menovala Okružná, tiež zmenu názvu námestia zo Štiavnického na Zvoničné. Poslanci schválili zmeny názvov, a následne schválili aj VZN obce č. 2/2008.

K bodu 8: V tomto bode starosta obce odovzdal slovo Ing. Pavlovi Hlaváčovi, ktorý predložil cenovú kalkuláciu firmy SPORT service s. r. o., Gogoľová 3937/4, 036 01 Martin v hodnote 299 980 Sk na oplotenie miestneho ihriska. Poslanci po prehodnotení ceny a celkových výhod schválili vyhotovenie oplotenia miestneho ihriska v kalendárnom roku 2008 a súhlasili s podpísaním zmluvy o dielo s firmou SPORT service s. r. o., Gogoľová 3937/4, 03601 Martin podľa cenovej kalkulácie v hodnote 299 980 Sk.

K bodu 9: V bode rôzne starosta obce informoval poslancov o

- Možnosti využitia EUROFONDOV na výstavbu multifunkčného ihriska na terajšom asfaltovom ihrisku v školskom dvore. Poslanci zväžili ponúknutú možnosť a súhlasili s vypracovaním projektu pre stavebné povolenie na výstavbu multifunkčného ihriska z prostriedkov EU v celkovej čiastke do 25 000 Sk

- Možnosti využitia EUROFONDOV na asfaltovanie ulice Drevenice – poslanci OZ navrhli ďalšie jednanie s konateľom spoločnosti B&D Investments, s.r.o. JUDr. Belkom Jánom, ktoré sa uskutočnilo na mimoriadnom zasadnutí OZ dňa 23.9.2008. Na tomto zasadnutí OZ súhlasilo, aby obec podala žiadosť do EUROFONDOV s 5% účasťou obce na projekt „miestna komunikácia od súp. č. 241 (Dušan Janovec, st.) po súp. č. 329 (Ján Hrabuša), Ulica drevenice, parkovisko pred vstupom do Ulice drevenice, stredové námestie Ulica Drevenice a prístupový chodník na medokýš (od Novej ulice po miestnu komunikáciu Ulice drevenice)“ v celkovej hodnote diela 8 mil. Sk vrátane DPH.

- Pokračovaní prác na kanalizácii Nová ulica.

- Podaní inzerátu na vypracovanie projektovej dokumentácie potrebnej na stavebné povolenie pre projekt „Rekonštrukcia kultúrneho domu.“

- Hlavná kontrolórka predniesla záznam o výsledku následnej finančnej kontroly č. 5/2008 - kontrola výdavkov a finančných operácií obce na úseku tovarov a služieb za I. polrok 2008.

- novom návrhu cestného zákona, ktorý rieši výrub drevín popri komunikácii III. triedy v správe VÚC, vrátane lúp. Poslanci OZ nesúhlasili s výrubom ovocných stromov, hlavne lúp, pozdĺž cesty III. triedy v správe VÚC Žilina.

- Predniesol žiadosť Jozefa Blašku, Lisková 630, Andreja Ďurišika, Ružomberok, Zarevúca 21 a Romana Dvorského, Lisková 351 /príloha č. 2/ o vydanie súhlasného stanoviska k IBV troch rodinných domov na parc. č. 813/11. Poslanci OZ navrhli, aby žiadatelia dali vypracovať štúdiu s osadením rodinných domov, a potom poslanci OZ vydajú stanovisko.

- Firma AKORD Námestovo začína s výstavbou haly 20x60 m na výrobu betónových tvárnic

- Informoval o nesúhlase predávajúcich Štefanie Šiškovéj, Lipt. Štiavnica 257 a Elly Vajdovej, Lipt. Štiavnica č. 316 s predajom pozemku vedenej na LV č. 1748 pre k. ú. Lipt. Štiavnica pod Bl v 1/2-ici, a pod B2 v 1/2-ici parc. č. 814/19, zastavané plochy a nádvorcia, o výmere 146 m² v cene 20,-Sk/m² pre obec Lipt. Štiavnica na výstavbu miestnej komunikácie Ponad ihrisko.

- Zaplatení 2. splátky za pozemok pod bioplynovú stanicu od PD Ludrová.

- Asfaltovaní prekopov firmou Vodárenská spoločnosť, a. s. Rbk.

K bodu 10: Návrh na uznesenie predniesol predseda návrhovej komisie RNDr. Dušan Dírer. Uznesenie bolo jednomyselne schválené.

K bodu 11: Starosta obce poďakoval prítomným za účasť a zasadanie OZ ukončil.

Ovocie a zelenina 2008

Dňa 11 a 12. 10 2008 sa konal VII. ročník záhradkárskej súťaže jablko, hruška, zelenina a kytica roka 2008.

Výhercovia súťaže:

Jablko roka 2008

1. miesto: Maslo Ladislav
 2. miesto: Hrabuša Róbert
 3. miesto: Debnárová Anna
- cena diváka: Maslo Ladislav

Hruška roka 2008

1. miesto: Záhumenský Dušan
 2. miesto: Maslo Ladislav
 3. miesto: Prokop Vladimír
- cena diváka: Maslo Ladislav

Zelenina roka 2008

1. miesto: Prokop Vladimír
 2. miesto: Synaková Danka
 3. miesto: Guráňová Júlia
- cena diváka: Rážgová Pavlína

Kytica roka 2008

1. miesto: Prokopová Alena
 2. miesto: Ondrejková Anna
 3. miesto: Sviežená Dagmar
- Cena diváka: Ondrejková Anna, 293

Podakovanie patrí všetkým, ktorí pomohli pri organizovaní súťaže a prispeli zakúpeniu vecných cien.

SZZ LŠ ďakuje Obecnému úradu v LŠ, ZŠ LŠ, PD Ludro-

vá, p. Kačalkovi Jánovi, p. Pápežovej, r. Belkovej a p. Dušanovi Laukovi.

Ceny za divácku súťaž zakúpila ZO SZZ v LŠ.

II.ročník nohejbalového turnaja SNS

Mária Grafová

Jediné, čo mohlo ohroziť II.ročník nohejbalového turnaja SNS v Liptovskej Štiavnici, bolo počasie. Slniečko sa však od skorého rána veselo (i keď trochu štrbavo) usmievalo a tak sa organizátori s chuťou pustili do roboty. Kuchár Roman nakládol pod kotol aby bol guláš včas hotový, žienky rozbali bufet a hlavný organizátor, predseda MO SNS v Liptovskej Štiavnici Braňo Omasta „šteloval“ čo bolo potrebné. Okolo pol desiatej sa začali schádzať súťažiaci družstvá a ďalší hostia. Po zaregistrovaní, losovaní do skupín a príhovoroch sa nohejbalový turnaj mohol začať. Z pôvodne nahlásených deviatich družstiev prišlo osem, preto sa hralo v dvoch skupinách. Prví dvaja zo skupín postúpili do finále a boje pokračovali až do konečného rozuzlenia. Aj laický pozorovateľ mohol postrehnúť, že chlapi na ihrisku to brali vážne a keď išlo do tuhého poriad-

ne to medzi nimi iskrilo. Mnohí z nich ukázali, že tento druh športu ovládajú majstrovsky a za obetavé zákroky si vyslúžili potlesk prizeraajúcich sa. Odohralo sa 16 zápasov v ktorých nenašlo premožiteľa družstvo z Istebného a tak sa stalo víťazom II. ročníka nohejbalového turnaja v Liptovskej Štiavnici. Prvé štyri družstvá dostali za svoje výkony poháre, diplomy a darčeky od sponzorov. Ceny odovzdali hostia turnaja starosta obce L.Štiavnica a poslanec VUC-ky za SNS D.Lauko, predseda OO SNS A.Frič a predseda MO SNS v L.Štiavnici B.Omasta.

Po slávnostnom ceremoniáli si konečne všetci mohli pochutnať na vynikajúcom guláši a schladiť sa čapovaným pivkom.

Aj tento ročník nohejbalového turnaja sa vyda-

ril a tak nič nestojí v ceste aby k Výstupu na Salatín a Pretekom gazdovských koní pribudla ďalšia pekná a užitočná tradícia obce L.Štiavnica.

Konečné poradie:

- 1. miesto:** Istebné
D.Callo, L.Liška st., L.Liška ml.
- 2. miesto:** Hundai (L.Sliače)
J.Gábriš, J.Enzo, P.Sanchez,
M.Benčo

3. miesto: Fúzatí (L.Sliače)
D.Oprchal, R.Oprchal, L.Lako,
V.Antol

4. miesto: MO SNS L.Sliače
P.Bartík, P.Ondrejka,
P.Ondrejka

Organizátori odmenili aj najlepšieho hráča turnaja. Stal sa ním R.Oprchal z družstva Fúzatých.

Naši cyklisti na ceste k donovi Boscovi

Ján Garaj

Obyvatelia obce si už možno zvykli, že ak po dedine frčí auto s muzikou, niekde pred ním idú miništranti s miestnym kňazom na bicykloch trénovať. Nie každý však vedel, že po viac ako päťtisícich tréningových kilometroch sa vydajú na 2.300 km púť do Talianska.

Prípravy

Možno prvou tréningovou lastovičkou bola cyklopúť na Staré hory v auguste 2007. Rady cykloňadšencov sa začali zväčšovať i kryštalizovať a po prvých jarných kilometroch nasledovala púť k Božiemu Milosrdenstvu do Krakova. Následné víkendové stretnutia chlapcov – cyk-

listov na Ludrovskej fare však neboli len o bicyklovaní. Každé „stretko“ malo duchovnú, formačnú, apoštolskú, technickú i strategickú náplň. Nechýbali stretnutia so zaujímavými ľuďmi, spoločná modlitba ani minikurz varenia. Na jednom zo stretnutí si chlapi pozreli film Prežiť o futbalistoch, ktorí

havarovali na lietadle a až po troch mesiacoch za z Ánd dostali medzi ľudí. Po filme hádali dôvody zhliadnutia tohto filmu. „Aby sme šetrili jedlom, aby sme boli súdržní, aby sme si pomáhali, aby sme sa nevzdávali, keď nebudeme vládajú, aby sme rešpektovali svojich vedúcich...“ a ešte rôzne iné odpo-

Začiatok školského roka

Mgr. Jana Džuková

Dovolenkové a prázdninové mesiace JÚL a AUGUST „utečú“ snáď najrýchlejšie zo všetkých mesiacov nielen žiakom a študentom, ale všetkým, ktorí si užívajú dni zaslúženého voľna a odychu.

Nebolo tomu inak ani tento rok a 2. septembra sme sa zišli v našej školičke. Skončili prázdninové dni, nastal čas povinností a úloh. Pre niekoho radosť, pre niekoho menšia radosť a u niekoho po radosť niet ani stopy.

Slávnostné dni sú vždy

výnimočné. Žiaci 4. ročníka si pripravili pre spolužiakov na uvítanie program. Prišiel nás pozdraviť pán starosta Dušan Lauko a zaželel nám veľa úspechov a trpezlivosti v učení.

Osobitne privítal našich prvákov. Potešiteľné je, že máme medzi sebou aj troch

školákov zo Štiavničky. Posledná žiačka zo Štiavničky opustila našu školu v roku 2000.

V týchto dňoch už majú žiaci aj učiteľia za sebou prvé týždne práce. Zažejme im veľa chuti a vytrvalosti v učení, lebo stále platí: „S chuťou do toho pol je hotovo.“

Čo nového v škole

Mária Grafová

Trieda...

Tohtoročné leto sa veru veľmi nevyznamenal. Pár slnečných dní sme si ani poriadne nestihli užít a už sme museli siahnuť po teplejšom oblečení.

Oveľa usilovnejšie ako sl-

niečko pracovali chlapi na zvelaďovaní priestorov školskej budovy. Postupne zmizli posledné priečky bývalého učiteľského bytu a z usádzajúceho sa prachu sa pomaly začali črtať kontúry novej triedy pre prvákov. Už „len“ osadiť okná, položiť dlažbu, vymalovať, zariadiť, vyčakať

a najmenší školáci sa mohli tešiť z novučickej triedy.

Finančné prostriedky poskytol OcÚ, no prispeli sme aj my korunkami našporenými v projekte Podme spolu podporíme našu školu. Celá rekonštrukcia stála približne 100 000,- Sk, ale určite sa oplatila. Neveríte? Príďte sa pozrieť.

Škoda len, že už nezvyšilo na nové lavice.

Školský program

Rušné prázdniny mali aj pani učiteľky. Koncom školského roka sa naplno rozbehla školská reforma a tak bolo potrebné sadnúť si, dať hlavy dokopy a zostaviť nový školský vzdelávací program, ktorý by splnil očakávania nadriadených, ale v prvom rade žiakov a ich rodičov.

Nebolo to také jednoduché, ako sa na prvý pohľad zdalo, ale nakoniec uzrel svetlo sveta náš ŠkVP MRAVEC. Pri jeho zostavovaní sme vychádzali z tradícií, ktoré škola má najmä v oblasti environmentálnej výchovy a z požiadaviek, ktoré sú na školu kladené zo strany obce, rodičov a spoločnosti.

Chceme, aby naši žiaci získali potrebné vedomosti a zručnosti, aby ich vedeli vždy správne použiť, aby boli komunikatívni, flexibilní, tvoriví, vedeli si vyhľadávať informácie, vedeli prezentovať svoju prácu.

Veľký dôraz kladieme na vytvorenie dobrého tímu v triede, na rozvíjanie seba-poznania a seba hodnotenia žiaka.

Pokračovanie - s. 6

Čo sme už stihli

Mária Grafová

Od slávnostného začiatku školského roka uplynul mesiac a my už

máme kus roboty za sebou.

Prváci poznajú prvé písmená a čítajú už slabiky.

Jesenným zberom sme si zarobili prvé korunky.

Zaujímavými aktivitami sme si pripomenuli Deň mieru – prišli k nám príslušníci policajného zboru s dvoma krásnymi cvičenými vlčiakmi, ktoré predviedli svoju obdivuhodnú poslušnosť a schopnosť nielen zneškodniť zločinca ale aj v komplikovanom prostredí nájsť poriadne

Pokračovanie - s. 7

Čo nového v škole

Pokračovanie - s. 5

Naším cieľom je, aby žiaci získali dobrý učebný štýl, poznali svoje silné a slabé stránky. Naučili sa vnímať prírodu, chrániť ju, starať sa o ňu.

Jednoduchšie povedané, chceme našich žiakov dostatočne pripraviť na vstup do piateho ročníka na ktorejkoľvek ZŠ v meste, aby boli schopní pokračovať v štúdiu s dostatočným sebavedomím a predpokladom na úspech.

Či je MRAVEC dobrý a účinný program ukáže čas.

Samostatné ročníky

Konečne sa nám to podarilo. Každý ročník má vlastnú kmeňovú triedu, vlastnú pani učiteľku, vlastný rozvrh hodín. Osem prvákov učí pani učiteľka M.Grafová, 11 druhákov K.Pastuchová,

14 tretiaci sú pod dohľadom Z.Strakovej, a 12 štvrtákov má na starosti J.Džuková. Prváci a druháci sa spolu učia iba na telesnej, výtvarnej a hudobnej výchove.

Pani učiteľka....

....síce nie je novou osobou v našom kolektíve, ale vďaka úspešnému ukončeniu KU v Ružomberku - učiteľstvo pre 1.-4. ročník, sa do novej pozície prepracovala pani učiteľka J.Džuková. Držíme jej palce, nech ju jej štvrtáci poslúchajú a riadne si plnia školské povinnosti.

Pani vychovávateľka...

... tak toto je celkom nová osôbka v našej malej zostave. Pani J.Kohútová, bola ochotná vziať na seba starostlivosť o štiavnických školákov v ŠKD, hoci iba na jednu tretinu úväzku,

ale s veľkou láskou a zodpovednosťou.

Kuchyňa

Aj v tomto školskom zariadení došlo k zmenám. Vymenili sme prehnité pracovné stoly, zhrdzavený bojler a zakúpili umývačku riadu.

Hojdačky

Pravidelní návštevníci školského dvora si určite všimli, že obľúbené hojdačky zmenili vizáž a už sa opäť dá na nich bezpečne hojdať. Dokedy? Nuž to závisí len od tých, ktorí sa na nich hojdajú resp. nehojdajú (na myslí mám odrastené slečny a mladíkov, tým odporúčam posediať si na lavičkách a hojdačky prenechať malým detvákum).

Basketbalové koše

Aj tu sa nám podarilo zariadiť opravu. Mláden-

ci, ktorí chcete dokazovať svoje basketbalové umenie, smečujte, ale nevešajte sa na obruče. Tie naše nie sú na to usposobené. Ďakujeme za pochopenie.

PROSBA

Ak ste si pozorne prečítali predchádzajúce riadky, je vám jasné, že opäť sme počas prázdnin v škole nezaháľali. Napriek tomu stále je čo upravovať a opravovať. Úpravy beriem, ale potešilo by ma a určite nielen mňa (vzhľadom na chronický nedostatok peňazí), keby opráv bolo menej. Preto sa obraciam S VEĽKOU PROSBOU na tých, ktorí občas zájdu do areálu školy – užívajte, ale NENIČTE, užívajte, ale NEŠPIŇTE, užívajte, ale NENÚŤTE nás obohnať školský areál „ostnatým drôtom“.

Ďakujeme za pochopenie!

Čo nás čaká v novom šk.roku

Mária Grafová

Aj tento školský rok bude bohatý na množstvo podujatí, ktoré sa chystáme organizovať, na všetky vás už vopred pozývame. Presné termíny sa včas dozvieme, stačí pozorne počúvať miestny rozhlas, sledovať plagátky s oznamami. Teraz spomeniem tie najbližšie.

KLUB PREDŠKOLÁKA

– je určený predškólakom, ktorí navštevujú MŠ ale aj tým, ktorých rodičia dávajú prednosť domácej výchove, ale v septembri 2009 ich ratolesti nastupujú do školy.

Raz do mesiaca vo štvrtok

vytvoríme priestor pre predškólakov, ktorí sa zábavnými aktivitami budú zoznamovať s prostredím našej školy, kolektívom zamestnancov a žiakov. Táto aktivita pomôže pripraviť Vášho predškólaka na zápis do 1. ročníka a septembrový nástup do školy.

Čas je prispôbený autobusovej linke, ktorou sa môžu priviezť deti zo susednej štiavničky (po vzájomnej dohode ich do školy odprevedí pani učiteľka z MŠ, zo školy pociestujú v sprievode učiteliek ZŠ). Počas KP bude rodičom týchto detí k dispozícii počítačová učebňa a v prípade Vášho zá-

ujmu aj minikurz so základmi práce s počítačmi.

Koniec a odchod je tiež prispôbený autobusovej linke.

ŠTIAVNICKÉ BU-BU-BU

Po úspechu vlašajšieho strašidelného dňa, sme sa rozhodli ho zopakovať. Tentoraz nocovať nebudeme ale aj tak bude veselo a určite aj strašidelne. Chystajte tekvice na svetlonošov a strašidelné masky. Bude aj strašidelný sprievod dedinou, takže strachopudi nech sa radšej poriadne ukryjú, tí odvážnejší nám môžu zakývať, prípadne prispieť niečím do košíka.

Predpokladaný termín je štvrtok 30.10.2008, hodina nástupu strašidiel bude

oznámená. Zúčastniť sa môžu všetci ktorí budú mať chuť a odvahu, nielen žiaci našej školy (je to prvý deň jesenných prázdnin).

PROJEKTY

Aj v tomto školskom roku na nás čaká niekoľko projektov aj medzinárodných. Už sme začali pracovať na projekte **Poznaj môj svet**, v ktorom postupne predstavíme seba, svoju rodinu, obec, školu kamarátom v zahraničí, samozrejme všetko v anglickom jazyku.

Materiály pripravujeme aj do projektu FOR LITTLE PRINCE TO ENJOY LIVING ON THE EARTH, ktorý je zameraný viac na environmentálnu výchovu.

Pokračovať chceme aj tretím ročníkom regionálneho projektu Komunitnej nadácie Liptov – **Podme spolu podporíme našu školu**, v ktorom sa nám darilo aj vďaka príspevkom od darcov, ale aj vlastnou príčinnosťou – zbery, programy, zbierky... Veríme, že sa opäť nájdú dobrodinci, ktorí nám do tohto projektu prispedia a my budeme môcť využiť tieto prostriedky na ďalšie zveľádovanie školy v Liptovskej Štiavniči.

ODCHODY AUTOBUSOV:

RBK AS MHD	ŠTIAVNICKÁ PLÁVKA	L.ŠTIAVNICA (pri kaplnke)	ŠTIAVNICKÁ PLÁVKA	RBK AS MHD
14.30	14.38	14.45		
		16.10	16.32	16.40

PLÁN KLUBU PREDŠKOLÁKA 2008/2009

KP sa bude konať vždy vo štvrtok od 15.00 – 16.00

OKTÓBER 9.10. JA SOM JA, TY SI KTO?
 NOVEBER 20.11. HOP-CUP MIŠKO
 DECEMBER 11.12. VIANOČNÁ TRŽNICA
 JANUÁR 15.1. SKÚSIM TO
 FEBRUÁR 5.2. ZÁPIS
 MAREC 26.3. POSEDENIE PRI ROZPR.
 APRÍL 16.4. VŠETKO NAOPAK

MÁJ 7.5. PREKVAPENIE PRE MAMIČKU
 JÚN asi 25.6. POĎ S NAMI NA VÝLET

- zoznamovací
- telovýchovné aktivity
- výroba vianočných ozdôb
- zápis na skúšku
- zápis na ostro
- čítanie rozpr., dramát.
- bláznivý apríl, hľadať čo je inak ako má byť
- ku Dňu matiek
- koncoročný výlet s našimi žiakmi

Čo sme už stihli

Dokončenie - s. 6

schované drogy. Po ich odchode sme si v mierových podmienkach ešte zacvičili a zasúťažili.

Na úvodnom stretnutí Superčitateľa sme si vypočuli úryvky z prečítaných kníh počas prázdnin a do-

zvedeli sme sa o nových podmienkach našej dlhodoobej čitateľskej súťaže.

Poslali sme prvé práce do projektu Poznaj môj svet, sú uverejnené na www.poznajmojsvet.spaces.live.com/default.aspx

Naši cyklisti na ceste k donovi Boscovi

Pokračovanie - s. 4

vede padli. Samozrejme všetky boli správne a k nim ešte jeden: „Na spiatocnej ceste sa lietadlom preveziete aj Vy.“ 2.301 km cestu na bicykloch a spiatocnú lietadlom úspešne absolvovali aj 5 chlapci z Liptovskej Štiavnice (Štefan a Matúš Belkovi, Kamil Klocháň, Jurko Mušuta a najmladší Šimon Petho.

10. 8. 2008: Štart

Dvadsaťpäťčlenný kolektív tvorili chlapci vo veku 11-24 rokov z rôznych kútov Slovenska (Lipt. Mikuláš, Okoličné, Lipt. Sliache, Ivachnová, Liesek, Lipt. Štiavnica, Štiavnička, Ludrová, Veľké Rovné, Žilina, Čataj). Na štart prológu, ktorý viedol najbližšími dedinami, z ktorých pochádzajú účastníci sa postavili 10. augusta v Ludrovej. O šesť dní sa už kúpali v mori. Na deviaty deň, dosiahli prvý cieľ - Colle don Bosco (miesto, kde sa don Bosko narodil a vyrastal, dnes je tam vybudovaný veľký komplex so školou, kostolmi a ubytovňami pre pútnikov).

Potopa

Azda najakčnejšou etapou bola „Alpská“. Nielen preto, že sa nám do cesty postavili vysoké kopce, ale spoločníka nám robila zima aj dážď. A nie hocijaký. „Po 40 kilometroch neustáleho

stúpania začalo pršať v štýle „za minútku do nitky mokrý“. Pri daždi máte dve možnosti: Schovať sa, čakať a mrznúť, alebo prejsť. Zastavili sme sa len preto, aby sme sa doobliekli a pokračovali sme v ceste s vedomím, že najvýkonnejšie motory sú vodou chladené. Prešli sme a konštatovali: Bola to potopa. Videli sme ako rieka strháva mosty, na niektorých miestach sa potoky vyliali na cestu, inde zase vodopád padal rovno na cestu. Niektoré autá boli zatopené, ďalšie hasiči odstavovali, ale my sme cez to všetko prešli. Bolo to na sviatok Nanebovzatie Panny Márie, ktorú sme v rannej sv. omši prosili o ochranu - akoby sme vedeli, čo nás čaká a kto nás ochráni...

Prvotnú myšlienku pre neisté počasie zrušiť kúpanie a tak si skrátiť cestu o 40 km pán farár odmietol vetou: „a o dvadsať rokov budeš svojim deťom vysvetľovať, že si sa neokúpali v mori, lebo bolo zamračené...“

Zadosťučinením po chladnej a daždivej etape bolo v nasledujúci deň kúpanie. Ráno bolo síce pod mrako, ale čím viac sme sa približovali k prímorskému mestečku Caorle, tým bolo teplejšie a mračná sa všetky rozutekali. Väčšina bola prvýkrát v mori a tak hneď kontrolovali, či je slané. Je slané. Tu

sme zažili kurióznou udalosť. Bicykle sme odstavili neďaleko reštaurácie, ktorej majiteľkou je istá Slovenka. Šli sme sa do mora okúpať, no po chvíli prišli policajti a súdiac, že za všetko je zodpovedný Ján Garaj, žiadali si od neho doklady. V občianskom preukaze má fotku v kňazskom oblečení a titul pri mene Mgr. si preložili ako „monsignor“. Ešte nevideli Monsignora v plavkách a keď im oná Slovenka vysvetlila, že putuje s miništrantami zo Slovenska do Turína - lepších priateľov by sme si ani nevedeli predstaviť. Karabinieri sa nakoniec starali aj o našu bezpečnosť. Keď sme odchádzali, aby sme sa nemotali po meste sami nás sprevádzali služobným autom až za mesto.

Kuchári na bicykloch

Denne sme prešli v priemere 179 kilometrov. Každý deň sme začínali spoločnou rannou modlitbou a svätou omšou. Hneď po výdatných raňajkách sme nasadli na bicykle a šliapali do pedálov, až kým ortuť teplomera nepresiahla 34 stupňov. Stravu sme si viezli so sebou. Nebolo to až také zložité, pretože za nás varili naše mamy: v sprievodnom aute sme viezli 400 litrovú mrazničku. Boli v nej hotové jedlá, ktoré uvarili matky chlapcov. Večer sme z nej

vybral jedlo na druhý deň, aby postupne rozmrzlo. Stačilo ho prihriať. Zemiakovú kašu, cestoviny, alebo ryžu sme zvládli pripraviť aj bez ženských rúk. Za 20 minút bolo navarené a pán farár počas jedenia vždy oznámil „sponzora tohto posedenia“. Po dobrom obede a poludňajšej sieste, ktorú sme väčšinou využili na kúpanie, alebo oddych nás čakalo ešte približne 40-60 kilometrov. Príchod do cieľových miest bol ohlásený medzi šiestou až ôsmou hodinou. Dobrá sprcha spláchla únavu, večera doplnila sily.

Večer sme mali spoločné zdieľanie. Sadli sme si do kruhu a v jeho stredu sme položili cukríky (niekedy liptovské korbáčiky) a každý, prv ako sa ponúkol, povedal, čo sa mu počas dňa páčilo. Večernou modlitbou a spevom „Pod tvoju ochranu...“ sme končili každý deň.

Vo dvojici to ide ľahšie i ťažšie

Ak sa išlo do kopca, každý si mohol povedať: „Zaber, pridaj...“ ale najväčšiu účinnosť to malo na dvojicykly - tandeme, na ktorom sa pri pánu farárovi striedali s Dominikom zo Štiavničky aj Jurko Mušuta a Šimon Petho - najmladší účastníci. Jurka si bral pán farár do partie

Pokračovanie - s. 9

Duálne zobrazovanie cien pri prechode na menu euro - 2.časť

Katarína Kačalková

V minulom čísle nášho časopisu sme uviedli niekoľko základných informácií, týkajúcich sa duálneho zobrazovania cien tovarov a služieb pri prechode na menu euro. Povinnosť duálne zobrazovať ceny tovarov a služieb nastala dňom 24.08.2008. Od tohto dátumu musí mať konečný spotrebiteľ k dispozícii jednoznačnú informáciu o tom, koľko zaplatí za cenu výrobku, resp. za poskytnutie služby v slovenských korunách a rovnako aj v eurách.

Odo dňa povinného duálneho zobrazovania cien uplynulo už niekoľko týždňov, počas ktorých kontrolné orgány vykonali množstvo kontrol. Podľa medializovaných výsledkov týchto kontrol bolo, môžeme povedať prekvapujúce, že takmer u 50% prekontrolovaných prevádzok boli zistené nedostatky a to aj napriek kampani, prístupnej širokej verejnosti mnoho týždňov pred povinným duálnym zobrazovaním cien.

Najčastejšie nedostatky sa týkali nasledovných oblastí:

- konverzný kurz v prevádzkarni vôbec nebol zverejnený alebo bol zverejnený nesprávne,
- na doklade o kúpe tovaru chýbalo duálne zobrazenie konečnej sumy,
- konečná suma na doklade o kúpe bola nesprávne prepočítaná,
- nesprávne prepočítanie a zaokrúhľovanie predajných a jednotkových cien,
- chýbajúce duálne zobrazenie predajných a jednotkových cien.

V súvislosti s týmito poznatkami kontrolných orgánov si preto povedzme, ako splniť jednotlivé povinnosti tak, aby bola dodržaná litera zákona.

Konverzný kurz je 30,1260 Sk. V takomto tvare musí byť

Pokračovanie - s. 11

Naši cyklisti na ceste k donovi Boscovi

Dokončenie - s. 8

v kopcovitých úsekoch, Šimon bol zase ťahúňom po rovinách. Tandem je bicykel atraktívny a tak sa všade stal stredobodom pozornosti. Po rovinách ťahal na čele pelotónu aj 40 - 50 km rýchlosťou, zato v kopcoch... ale predsa putovanie je aj obeta.

Zážitky na celý život

Mladý človek nerastie vo viere len prostredníctvom vedomostí. K rastu potrebuje aj zážitok a spoločenstvo. Tak to bolo, keď boli apoštoli v Ježišovej škole. Neboli to len prednášky, ale roky spoločného ži-

vota s Ježišom. Všetko prežívali spolu. My tiež.

O duchovné i športové zážitky nebola núdza. Počas púte účastníci reportážnymi telefonátmi prostredníctvom Rádia Lumen informovali o svojej ceste. Takto sa počet putujúcich "zmnohonásobil" a obec Ludrová "zviditeľnila". V pohode boli aj temperamentní, neustále vytrubujúci Taliani, ktorí v horúčavách a kolónach len ticho závideli, keď sa medzi nich prešmykli Slováci na bicykloch. Okrem návštevy rodiska dona Bosca nám odmenou za šliapanie do pedálov bola prehliadka Verony a jej historickej časti s koloseom. Na Benátky sme si vyhradili celý deň a dopriali sme si aj cestu miestnou MHD - loďou. V Miláne sme neobišli slávny futbalový štadión San Siro. Páčilo sa nám aj v Turíne na Valdocu - prvom saleziánskom stredisku, kde don Bosko začal svoje dielo. Jeden celý deň sme jazdili po miestach, kde vyrastal a študoval don Bosco, Dominik Savio, neobišli sme ani železničnú stanicu v Carmagnole, kde sa prvýkrát stretol s Michalom Magonem. To čo sme stihli prejsť a vidieť prostredníctvom bicyklov v priebehu pár dní, by sa nepodarilo prejsť žiadnemu autobusovému zázjazdu za týždeň.

Všade dobre, doma NAJ

Po dosiahnutí cieľov, hoc v tom najlepšom, bolo potrebné sa vrátiť domov. Bicyklami sme sa vrátili do Milána-Bergama na letisko. Odtiaľ šli sedemnásti letecky do Viedne. Ostatní pomohli zbalit bicykle do sprievodných áut a "pozemne" smerovali na Slovensko. Letcov na Viedenskom letisku vyzdvihol otec Martina z Čataja. Na autách sa potom presunuli k nim domov. Tam sme sa všetci stretli a opäť sadli na bicykle. Po záverečných 278 kilometroch, sme 28. augusta, po

osemnástich dňoch a 1.301 km už prišli domov síce tí istí, ale predsa iní cyklopútnici.

Radostné bolo zvitanie doma. Obyvatelia obce lemovali ulice a víтали pútnikov. Završením podujatia bola ďakovná sv. omša vo farskom kostole, na ktorej boli okrem domácich veriacich aj rodinní príslušníci a priatelia chlapcov.

Záverečná bilancia púte

Každý ročník bol špecifický, trinásť tiež: najviac účastníkov, najviac kilometrov, najvyššie rýchlosti, najvyššia priemerná rýchlosť, najviac súrodeneckých dvojíc. Teší ma, že väčšina chlapcov prijala ponuku ísť do Turína ako púť, nie len ako veľkú cyklistiku. Viacerí šli putovať do Turína s úmyslom vymodliť si povolanie, modlitbou a obetou získať požehnanie pre seba i blížnych, spoznali seba a lepšie ostatných. Mnohí zistili, že zvládnu oveľa viac ako si mysleli, boli svedkami viery pre tento svet, upevnili si vôľu, zažili svoju chvíľku slávy a snáď ostali skromní. Som rád, že sú spokojní chlapci a určite aj ich

rodičia. Aj to sú dôvody, uvažovať, plánovať a zorganizovať ďalší ročník. Chlapci zapájajúci sa do života vo svojich farnostiach tak budú mať štrnástu možnosť. Bohu vďaka a vďaka všetkým tým, ktorí toto podujatie podporili nielen finančne, ale i modlitbou, či akoukoľvek pomocou.

Taliansky kňaz **Ján Bosco** žil v Turíne v 19. storočí a venoval sa výchove chudobných a opustených chlapcov. Celý svoj život venoval tomu, aby konkrétnym výchovným úsilím pomohol "uličníkom" stať sa čestnými občanmi a dobrými kresťanmi.

Valdocco bolo vtedy okrajovou turínskou štvrťou a don Bosco tam pre chlapcov zriadil stredisko na dobré využitie voľného času, dom, ktorý im poskytoval rodinné prostredie, dielne a triedy na výučbu remesla, ale predovšetkým zaviedol preventívny štýl výchovy. V osobnostiach chlapcov podporoval všetko dobré, aby vyzrievali do plnej ľudskej a kresťanskej zrelosti.

Ján Bosco sa narodil v Becchi (Castelnuovo di Asti) 16. augusta 1815 v roľníckej rodine.

26. január 1854 - Štyrom mladíkom navrhol založenie Saleziánskej spoločnosti

18. december 1859 - Oficiálne vznikla Saleziánska kongregácia. Prvých osemnásť saleziánov si zvolilo dona Bosca za svojho predstaveného.

Zomrel 72-ročný 31. januára 1888. Zanechal 773 saleziánov a 393 dcér Panny Márie Pomocnice. Dnes sú saleziáni prítomní po celom svete (na Orave v Námestove saleziáni a v Dolnom Kubíne sestry Salezánky).

Donovi Boscovi dala Cirkev titul otec a učiteľ mládeže. Pius XI., ktorý ho osobne poznal, ho v roku 1929 vyhlásil za blahoslaveného a na Veľkú noc, 1. apríla 1934, za svätého.

Premeny

Ladislav Slanicay

Keď som sa pred časom rozhodol niekoľkými kresbičkami pripomenúť osemdesiatnikom niekdajšiu zástavbu našej Štiavnice, predpokladal som, že sa oživia spomienky hlavne u tých starších a možno poslúžia aj mladšej generácii poznať, ako to v tých časoch pred 60-70 rokmi bolo.

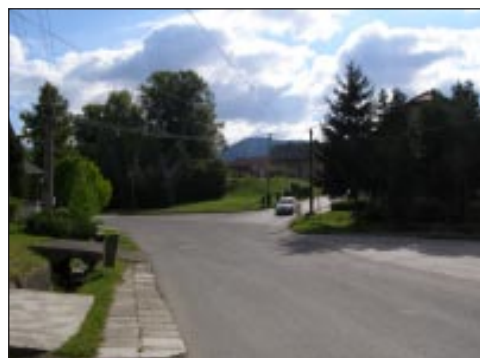
Predpoklad a očakávanie je jedna vec a skutočnosť druhá. Moje očakávania sa nezaplnili a viacerí moji vrstovníci sa pýtali, kde to vlastne bolo, ktorej partie sa ten, alebo ten náčrt stavieb týka.

Výsledok je možno taký aj preto, lebo nie všetci máme vizuálnu pamäť, alebo je tu aj ďalšia možnosť, že moje náčrtky neboli natolko hodnoverné, aby dokázali oživiť spomienky tej generácie, ktorej kresbičky majú čo povedať. Azda niečo viac napovie montáž s fotografiami tých miest, kde vtedy stavby stáli a dnes sú už nenávratne minulosťou!

Na náčrte číslo „1“ som sa pokúsil zobrazit zoskupenie dreveníc v dolnej časti dediny, oproti Obecného úradu, tú časť, kde končila vtedy stavba domu i záhrada p. Pružinského, niekdajšieho starostu, či richtára, ako sa vtedy tej funkcii hovorilo, ďalej bola malá drevenička, bývali tam Uhrínovci a Štiavničania si ju azda pamätajú, že popri nej sa cez bránku, ktorá mala v hornej časti oplotenia oblúk, chodilo do kostola v Ludrovej. Tak to bolo a nikto nemal k tomu výhrady, že po súkromnom pozemku a dvore chodila takmer celá dedina. Môžeme len konštatovať, že sa aj v záujme veci podstatne zmenil vzťah jednotlivcov k osobnému vlastníctvu. Ďalej na náčrtku je naša drevenica, dnes už tiež len bývalá, stojí tam Cibulovie dom, potom drevenica Katoškovie a ďalšou pri starej pekárni Kasanických je drevenička istej starej panej, ktorá už dnes ani nevieme ako sa volala, ale my sme ju poznali pod menom „talianka“.

Ďalší náčrt číslo „2“ pripomína pomerne rozsiahlu stavbu, kamenicu s mohutným, tiež kamenným oplotením, kde bývali Tholtovci. Pán Ladislav THOLT bol župným archivárom v Lipt. Mikuláši, o tom som už bol písal a tak ich dedina nazývala familiárne „archivárovcí“. Dnes v týchto miestach stoja už nové murované stavby, rodinné domy neb. p.T. Ondrejku, rodinný dom p. Lubomíra Omastu a p. Vladimíra Prokopa.

Obrázky označené číslom „3“ patria vtedajšiemu strediu Štiavnice, tzv. prostred-

nému mlynu, kde v tých časoch, okrem mlyna, nebolo nič. Žiadne stavby. Okolité nehnuteľnosti boli majetkom Rakovských. Patrí sa vari, aj keď opakovane pripomenúť,

že tu v tejto stavbičke sa „zrodilo“ aj prvé číslo niekdajšieho štiavnického „To i to“.

Na náčrte číslo „4“ je skupina domov

Pokračovanie - s. 11

Dokončenie - s. 10

v strede obce, ktoré dnes už tiež v Štiavnicí nenájdeme. Ustúpili zástavbe rodinných domov. Pôvodne stál tam (od ľavej strany) drevenica-rodinný dom Richarda Tholta, so spoločným dvorom ďalšej drevenice, ktorá bola ako dvojdom pre rodiny Ondrejkovcov a Omastovcov, ďalej kamenná stavba, tiež väčšia, nebohého Petra Tholta. Ja si osobne nepamätám, ale niektorí starší spomínali, že tam kedysi bola aj krčma.

Kresbička číslo „5“ vari nepotrebuje vysvetlenie ani komentár! Kaštieľ „Janošovskó“ bol, je a zostane charakteristickou stavbou Liptovskej Štiavnice. Škoda pre nás všetkých že len bol! Škoda, že sa nenašla sila a prostriedky, aby sa zachoval pre budúce generácie. Kresbička, ale aj fotografia dokumentujú obrovskú zmenu, ktorá nastala v týchto miestach za posledných 60 rokov. Skutočnosť, že zo Štiavnice zmizli nenahraditeľné historické stavby, je daň, ale pre históriu Štiavnice krutá daň, za stavebný rozmach po druhej svetovej vojne. ■

Žit' na dlh znamená živorit' na dlhý čas

Edita Haluzová

Nedávno som cestovala vo vlaku s povinnou miestenkou. Sedela som pri manželskom páre asi tak v strednom veku. Z rozhovoru vysvitlo, že sú z východného Slovenska a cestujú domov na dovolenku. Pracujú v zahraničí už piaty rok. V rodisku sa veľmi zdžili u jednej spoločnosti poskytujúcej úvery a teraz odrábajú dlh v jednej továrni v Slovinsku. Ľudia to boli skromní, jednoduchí a už na prvý pohľad bolo vidno, že sú poriadne unavení a narobení, bez životnej iskry. Pri rozhovore som si všimla, že obom chybuje pár zubov, lebo vraj na zubára už peniaze nezostanú. Skoro celý zárobok posielajú domov na poplatky. A tam v Slovinsku žijú „z ruky do úst“. Žena sa rozplakala, že to nie je život, ale žalár a nevedia, ako sa z toho vymotať, lebo úrok zožerie polovicu splátky a tak sa dlžoba len kopí a kopí... Roboty doma niet, tak sa z nich stali novodobí otroci, ktorí pracujú 12 až 16 hodín denne, aby splácali nekonečný dlh.

Žiaľ, nie sú jediní, ktorí sa do takejto situácie dostali. Poznám mladú ženu, ktorá už roky žije na dlh. Bola vtedy veľmi mladá, vzdelaná, ale bez prostriedkov, túžiacia po komforte, ktorý jej ani plat, ani rodina nevedeli poskytnúť. Tak si začala požičiavať. Najskôr v práci z pokladne, neskôr od inštitúcií, ktoré pôžičky poskytovali, aby mohla zaplatiť dlhy. Dnes je žena v strednom veku, žije v podnájme, nemôže si založiť rodinu, vždy príde o priateľa veď kto by už chcel po uši zdĺženú priateľku. Mesačne sa borí s platbami a upomienkami, dokonca jej hrozí exekútor.

Požičiavanie sa stalo národným športom Slovákov. Požičiavame si na všetko, lebo veď reklamy sú lákavé a mnohí ľudia preto prídu neraz aj o strechu nad hlavou.

Vyzerá to tak, že sa nám rozšíril nový druh gamblerstva. Len na miesto nezmyselného krmienia automatov ľudia nezmyselne krmia čierne diery požičovni peňazí. Mój starý

otec spomínal, že jeho bratranec prišiel skoro o strechu nad hlavou, lebo nezvládal platiť úžeru u Žida. Problém bol v tom, že si rád vypil a hrával karty. Nakoniec mu ešte požičal na cestu do Ameriky a ujo sa dlžob aj zlozvykov zbavil. Zdá sa, že ten povestný Žid – úžerník ani zďaleka na dnešných úžerníkov nemal.

Pýtate sa, prečo o tom teraz píšeme? Blíži sa pomaly čas Vianoc a výklady budú plné lákavých vecí. V televízii aj v novinách bude kopec reklamy o tom ako rýchlo a bez problémov si môžete požičať na svoj vysnívaný darček. Reklama vám však už nepovie, že ho budete splácať aj do najbližších Vianoc a ak budete mať smolu, tak aj dlhšie.

Možno vám stojí za zamyslenie či sa oplatí robiť si honosné sviatky na pôžičku, alebo je jednoduchšie urobiť si sviatky síce skromnejšie, ale pokojné, bez strachu že budete mať nabúraný rodinný rozpočet na celý nadchádzajúci rok. ■

Duálne zobrazovanie cien pri prechode na menu euro - 2.časť

Dokončenie - s. 8

uvedený v prevádzkarni na vhodnom, dostupnom mieste, t.j. spotrebiteľ ho nesmie „hľadať“, tabuľka s konverzným kurzom sa musí takpovediac „natískať sama“. Konverzný kurz musí byť uvedený celý, čiže aj s nulou na konci, aj keď je matematicky bezvýznamná. Konverzný kurz je totiž stanovený na 4 desatinné miesta a v čase prijímania zákona nebolo známe, že na štvrtom desatinnom mieste bude nula (mohlo tam byť pokojne iné číslo). Preto jediné správne zobrazenie konverzného kurzu je 30,1260 Sk.

Na doklade o kúpe musí byť duálne zobrazená konečná suma, ktorú spotrebiteľ má zaplatiť za tovar alebo službu. Koneč-

ná cena sa zaokrúhľuje na dve desatinné miesta matematicky – t.j. zvyšok konečnej sumy, ktorý je nižší ako polovica jedného eurocenta, sa zaokrúhľuje nadol na najbližší eurocent a zvyšok konečnej sumy, ktorý sa rovná polovici alebo je vyšší ako polovica jedného eurocenta, sa zaokrúhľuje nahor na najbližší eurocent. Ak sú na doklade o kúpe uvedené, nad rámec zákona, aj ceny jednotlivých položiek v eurách, celková suma vyjadrená v eurách nie je súčtom týchto položiek ale je to výsledná suma v Sk, prepočítaná konverzným kurzom a zaokrúhľená podľa pravidiel.

Jednotkové ceny, ktoré sú

vyjadrené v slovenskej mene nepodliehajú po prepočte na eurá zaokrúhľovaniu. Jednotkové ceny v eurách majú spravidla najmenej o jedno desatinné miesto viac ako rovnaké jednotkové ceny v Sk, najmenej však musia byť uvedené na tri desatinné miesta, ak zákon neuvádza iný počet desatinných miest (napr. jednotkové ceny vodného, stočného, tepla, elektriny a plynu musia byť uvedené na štyri desatinné miesta matematicky zaokrúhľené - výnimka).

Je zakázané duálne zobrazovanie cien s iným prepočtom ako podľa konverzného kurzu, s nižším ako ustanoveným počtom desatinných miest alebo

s nepresnejším zaokrúhľením ako podľa ustanovených pravidiel pre zaokrúhľovanie cien.

Kontroly duálneho zobrazovania cien budú pokračovať až do konca roka 2008. Po 1. januári 2009 nastane 16 kalendárnych dní duálneho hotovostného peňažného obehu. Ku kontrolovaným skutočnostiam pribudne preto kontrola prijímania platieb tak v slovenských korunách ako aj v eurách. Pre duálny hotovostný peňažný obeh platia osobitné pravidlá, o ktorých si povieme možno nabadúce. ■

Konverzný kurz 1 € = 30,1260 Sk

POMÔCKY AAR, AINU, AJA, KATO, KNA	OVINKA, ONUČKA	I. ČASŤ II. TAJNÍČKY	PREDDA- VOK (z franc.)	BANSKÉ CHODNÍKY	DRUH PALMY	Zn. TELÚRU		I. TAJNÍČKA	JAPONSKÝ GYMNASTA	ORGÁN ZRAKU	OSOBNÉ ZÁMENO		ZÁPÁL SLIZNICE	II. ČASŤ II. TAJNÍČKY	MONGOL- SKÝ PASTIER
PLANO- GRAFICKÝ PAPIER							BALKÁN- SKA DUTÁ MIERA					TLAČOVÁ AGENTÚRA KENE			
KÝVATE							TIBETSKÝ DOBYTOK IBA					OROL po nemecky RODIC			
OBLUDA, PRIŠERA							ROČNÉ OBDOBIE DŮT, VANŮT					ŠKRABKA NA PLUH ŠTEKOT hovor.			
TRNE po česky					NESÚHLAS. ODPOR ÚTOK					ZAČIATOK PRETEKU ŠPORTOVÝ CVIK					
PLANÁ NÚBJSKÁ BAVLNA				PRAOBYV. JAPONSKÁ VÝPRÁVNÁ BÁSEŇ					KTORÁ, po česky VÝZVA						PRIRODNÁ TEKUTINA
ANNO DOMINI			ZNAČKA VYSAVAČ. ÚNAVA, VY- ČERPANIE				SLADKO- VODNÁ RYBA						SEVERO- VÝCHOD VOJENSKÁ PREDAJŇA		
	UMÝVAŤ VO VANI GRÉCKE PÍSMENO						TVORCA EPIKY ÚPRAVA VLASOV					ČESKÝ SÚHLAS KAZ, CHYBA			
ŠLACHTIC- KÉ SÍDLO						ETAPA VÝNOS Z PEŇAZÍ						ZDURENÁ KOŽA DREVENÁ NÁDOBA			
STARO- GRÉCKY BOH LÁSKY					ZÁMER, ZMYSEL ŠARKAN, JAŠTER					PRAŽSKÝ OSTROV NOČNE PODNIKY					
OZNAČE- NIE VOZI- DIEL DIAL. DOPRAVY				VÝPLŇ KOSTÍ MŮDRY STAREC					VÍDAVAL, SLEDOVAL ČESKÁ TELEVÍZIA						ČIARA NA IHRISKU
STARO- RÍMSKY PENIAZ			TERÉNNÉ PRETEKY KOSATEC				DOM.MENO NADEŽDY III.ČASŤ II. TAJNÍČKY						OTRAVNÉ LÁTKY JE NEMÝ		
	MONG. ÚZ. JEDNOTKA POLSKÝ POLITIK						ŽENSKÉ MENO DIVÝ KER						1501 rímsky NEALKO- HOL. PIVO		
OBYVATEĽ TURECKA					ŠATY, kniž. (mn. č.) HOLOHUM- NICA							ROZPÍNA- VÁ LÁTKA CELA, architekt.			
VZIAŤ LIEK					HMLA, po česky DOM.MENO AMÁLIE					TRÁP SA, MOR SA ŤAŽKO ROBILA					
STROJNO- TRAKTOR. STANICA				INDONÉZ. OSTROV SEVERSKÉ MENO					3. PÁD						DOM.MENO DANIELY
EČV KOŠIC			MESTO V USA PRIBLIŽNE							REG.ODB. ORGÁN 1 KRÁT			PREDLOŽ- KA SPOJKA		
	LISTOVÁ ZELENINA EČV SPIŠ. NOVEJ VSI						ŠPORTOVÝ ÚBOR OKRESNÝ VÝBOR						ŠPANIEL. VYCHOV. EČV BRA- TISLAVY		
MEXICKÉ KONOPE						MONTO- VANÝ DOM						JEDOVATÁ RASTLINA HORKEJ CHUTI			
NAVNÁ ŽENA						JESETE- ROVITÁ RYBA						PRUDKÝ DÁŽĎ			

Tajnička

Tajničku pre vás pri-
pravuje

Dušan Šulík

Riešenia z čísla 2/2008:

Tajnička: Jánsky výstup na Salatín začal letné potulky po prírode.

Výhercovia tajničky: 100 Sk získava: Anna Laurincová - Liptovská Štiavnica, Božena Laurincová - Liptovská Štiavnica.

Riešenie tajničky odovzdávajú v kancelárii obecného úradu. Dvch vylosovaných riešiteľov odmeníme sumou 100 Sk.

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

vydáva obec Liptovská Štiavnica maximálne 6 krát do roka. Povolené OÚ Ružomberok
pod regist. č. OÚ 1/1999. Šéfredaktor a DTP: RNDr. Dušan Direr. Redakčná rada: Mariana
Domiterová, Mgr. Jana Džuková, Mgr. Mária Grafová, Edita Haluzová, Bc. Katarína Kačalková,

Dušan Lauko, Mgr. Katarína Pastuchová, Ladislav Slanicay, Mgr. Zuzana Straková, Michaela Uhrinová.

Neprešlo gramatickou úpravou. Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafiky vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim
písomným súhlasom vydavateľa. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a uverejnenie článkov.Adresa: Obecný úrad Liptovská Štiavnica 39. Internet: <http://www.liptovskastiavnica.sk/toito>